

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

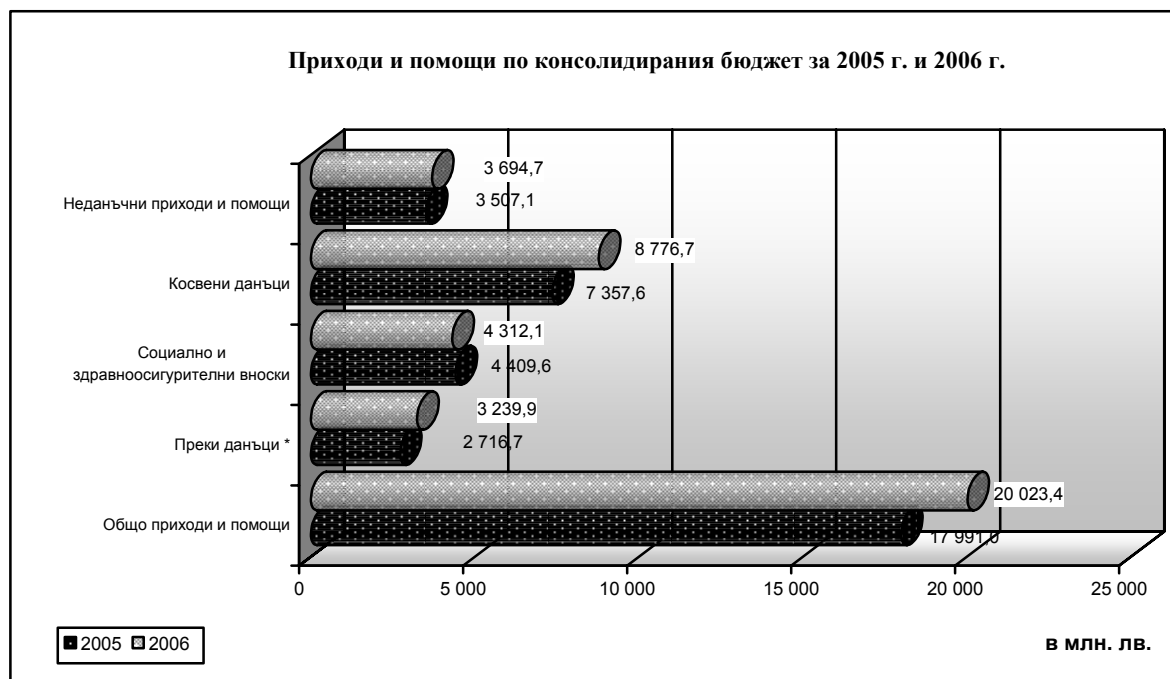
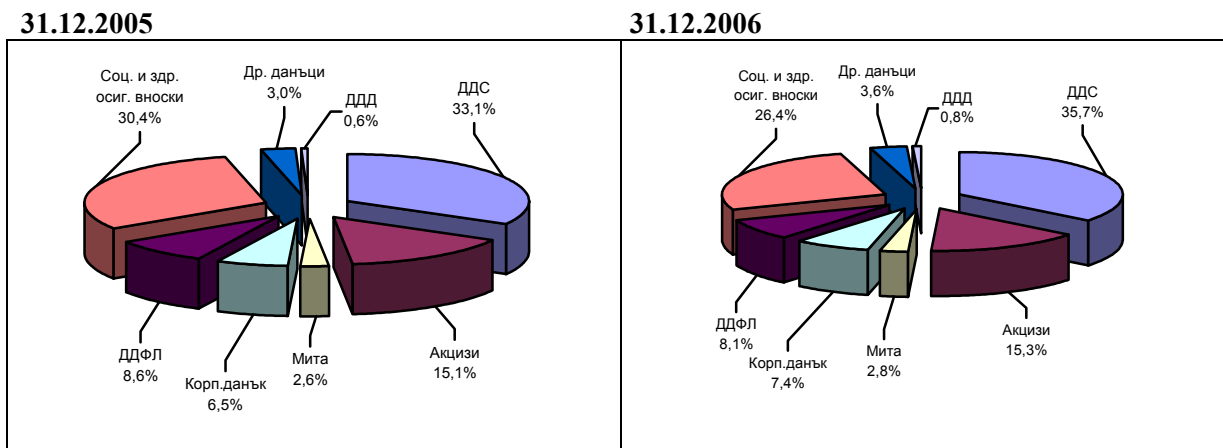
**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ БЮДЖЕТ
МЕСЕЦ ДЕКЕМВРИ 2006 г.**

I. Основни параметри на консолидираната фискална програма¹ за 2006 г.

➤ Размерът на постъпленията по консолидираната фискална програма (КФП) за 2006 г. е 20 023.4 млн. лв., като спрямо 2005 г. се отчита ръст от 11.3%, или са събрани 2 032.4 млн. лв. повече. Налице е преизпълнение на разчетите по ЗДБРБ за 2006 г. с около 9.7%. Най-високо преизпълнение на годишните разчетите се отчита при преките данъци, неданъчните приходи по КФП, косвените данъци и приходите от социално осигурителни вноски.

Структура на данъчните приходи по консолидирания бюджет

* С оглед изчерпателност на данните за целите на анализа в позицията „преки данъци“ са включени и приходите от позицията „др. данъци“

¹ Обхваща републиканския бюджет и всички автономни бюджети – на общините, осигурителните фондове, ДВУЗ, БАН, БНР, БНТ, Висшия съдебен съвет, както и извънбюджетни фондове и сметки на централно и местно ниво. Данните са на базата на месечната отчетност. Данните са на база месечните отчети на ПРБК.

➤ **Разходите** по КФП, отчетени за изминалата 2006 година са в размер на 18 267.4 млн. лв. и са с 1 610.1 млн. лв. (9.7%) повече в сравнение с 2005 г. Съпоставено с годишния разчет по ЗДБРБ за 2006 г. извършените разходи за годината остават близки до планираните нива.

Отчетените разходи по основните разходни групи за 2005 г. и 2006 г. са представени на следната графика:

➤ **Излишъкът** по консолидирания бюджет за 2006 г. е в размер на 1 756.0 млн. лв. Формирането на този излишък бе по пътя на ограничаване на разходите на правителството чрез активирането на предвидените в ЗДБРБ за 2006 г. ограничители и спестяване на по-голяма част от преизпълнението на приходите. Ограничаването на разходите наложи внимателното им приоритизиране и вътрешно реструктуриране с оглед по-ефективното разпределение и управление, и постигане на фискални икономии. Корекцията във фискалния баланс към формиране на излишък целеше противодействие на рисковете, свързани с влошаването на дефицита по текущата сметка и осигуряването на стабилна фискална позиция. Към 31.12.2006 г. **фискалния резерв**, изчислен по програмни валутни курсове, е 5 845.7 млн. лв., което гарантира стабилност за икономиката и защита срещу външни рискове, както и спомага за гъвкаво управление на държавния дълг. Така и през 2006 г. бяха извършени няколко операции по предварително погасяване на държавен дълг към външни кредитори в общ размер около 685 млн. лв. Тези резултати повишават доверието в устойчивостта на икономиката ни с всички положителни последици, като привличане на преки чуждестранни инвестиции, намаляване на безработицата, повишаване на кредитния рейтинг, и др.

II. Изпълнение на републиканския бюджет² за 2006 г.

Изпълнението на основните показатели на републиканския бюджет за 2006 г., съпоставено към предходната година и програмата е както следва:

² Републиканският бюджет включва централен бюджет, бюджет на държавните органи, министерствата и ведомствата и бюджетните взаимоотношения с автономните бюджети. Данните са на базата месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити.

Таблица³ №1

(млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчет декември 2005 г.	Закон ⁴ 2006 г.	Отчет декември 2006 г.	Изпълнение спрямо 2005 г.	Изпълнение спрямо закон 2006 г.
Общо приходи и помощи	11 751.1	12 289.0	13 521.5	115.1%	110.0%
-Данъчни	9 828.6	10 736.0	11 652.1	118.6%	108.5%
Преки ⁵	2 471.0	2 286.6	2 875.4	116.4%	125.7%
Косвени	7 357.6	8 449.4	8 776.7	119.3%	103.9%
-Неданъчни	1 897.9	1 546.3	1 793.9	94.5%	116.0%
-Помощи	24.6	6.6	75.4		
Разходи и трансфери	10 417.2	11 901.1	11 708.5	112.4%	98.4%
-Нелихвени	6 179.7	6 973.4	6 361.0	102.9%	91.2%
Текущи	5 124.7	5 559.0	5 127.8	100.1%	92.2%
Капиталови	1 055.0	1 414.4	1 233.2	116.9%	87.2%
-Лихви	679.0	659.5	630.8	92.9%	95.6%
Външни заеми	491.5	442.3	445.8	90.7%	100.8%
Вътрешни заеми	187.5	217.2	185.0	98.7%	85.2%
-Трансф. др. бюджети	3 558.6	4 268.2	4 716.8	132.5%	110.5%
Дефицит/излишък	1 333.9	387.9	1 812.9		

➤ Приходи по републиканския бюджет

През 2006 г. продължи тенденцията от предходните години на нарастване на данъчните постъпления по републиканския бюджет. Общият размер на приходите и помощите по републиканския бюджет за годината е 13 521.5 млн. лв., което представлява изпълнение от 110.0% на планираните в ЗДБРБ за 2006 г. Спрямо 2005 г. е реализиран ръст от 15.1%, или в абсолютна сума са събрани 1 770.3 млн. лв. повече. Това се дължи най-вече на нарасналите постъпления от косвените данъци - с 1 419.1 млн. лв., или ръст от 19.3%. Добро е и изпълнението на преките данъци, при които се наблюдава ръст от 16.4%, или 404.4 млн. лв. повече.

• Данъчни приходи

Провежданата данъчната политика през последните години е в подкрепа на икономическия растеж. Усилията за стимулиране на бизнеса и частната инициатива намират израз в последователното ежегодно намаляване на основните преки данъци и трансформирането на данъчната тежест от преките към косвените данъци. В резултат на тази политика през настоящата година се проявиха редица положителни ефекти, които доведоха до много добро изпълнение на данъчните постъпления. Преизпълнение на разчетите по ЗДБРБ за 2006 г. има по почти всички данъци, като най-голямо е то при преките данъци. Постъпленията от корпоративни данъци, данъка върху доходите на физическите лица и другите данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане превишават значително планираните за годината. Приходите от ДДС и мита също са над разчетите за годината, докато планираните постъпления от акцизи са изпълнени на 96.7%. Към края на 2006 г. данъчните постъпления по републиканския бюджет са в размер на 11 652.1 млн. лв., което представлява преизпълнение с 8.5% на планираните разчети за 2006 г. и ръст от 18.6%, или 1 823.5 млн. лв. повече спрямо 2005 година.

³ Поради извършено закръгляне в млн. лв., някои сумарни позиции в Таблица №1 не се изчерпват от съставните им числа.

⁴ В позицията капиталови разходи по закон за 2006 г. е включен и резерва за неотложни и непредвидени разходи в размер на 168.5 млн. лв. В процеса на изпълнението 94.3 млн. лв. от тези средства са предоставени като целеви трансфер на общините.

⁵ В групата на преките данъци е включена и позицията „Други данъци“ по републикански бюджет с оглед изчерпателност на данните.

✓ Косвени данъци

Постъпленията от **косвени данъци** са в размер на 8 776.7 млн. лв., или 103.9% изпълнение на предвидените със ЗДБРБ за 2006 г. Те представляват 75.3% от отчетените данъчни приходи срещу 74.9% за 2005 г. Основният фактор, който продължава да влияе върху високото изпълнение на косвените данъци е ръста на вноса в страната, който нараства с около 25.5% на годишна база. Освен ръста на вноса, за нарастването на постъпленията от косвени данъци допринесоха високите цени на суровия петрол (Price index 118.1%) и на цветните метали, както и увеличените количества внесени горива (с 30% повече за сметка на местното производство) и увеличените ставки на акциза през 2006 г. Влияние в тази посока оказва и повишената събираемост в резултат на усилията на Националната агенция за приходите и Агенция „Митници” в борбата срещу данъчните и митническите измами.

По видове косвени данъци, спрямо 2005 г. са постъпили в повече 1 025.8 млн. лв. (21.4%) от ДДС; 310.2 млн. лв. (14.2%) от акцизи; 83.2 млн. лв. (22.4%) от митни сборове.

С най-голяма тежест в изпълнението на данъчните приходи – 50% е **данъкът върху добавената стойност**, като отчетените нетни постъпления са в размер на 5 823.8 млн. лв., или 105.7% спрямо годишния разчет. Постъпленията от *ДДС от внос (брото)* са в размер на 5 981.9 млн. лв. и бележат ръст от 32.0%, или 1 408.1 млн. лв. повече в сравнение с 2005 г. Високият обем на вноса пряко влияе на приходите от ДДС от внос, които заемат 68.2% относителен дял в общия размер на косвените данъци за годината. Освен това, по-високият обем на вноса на горива, мед и други суровини съществено повлияха върху размера на постъпленията от ДДС от внос за периода. Наблюдава се по-нисък ръст от планирания на приходите от *ДДС от сделки в страната*, като отчетените постъпления са в размер на 3 441.3 млн. лв. Основна причина за това е намаленият размер на дължимия данък в резултат на свиване производството на горива за вътрешния пазар за сметка на по-голям износ на нефтопродукти и увеличения обем на вноса на готови нефтени масла.

След прихващане за други данъчни задължения, данъчните органи са възстановили 3 738.5 млн. лв., което е с 29.0% повече спрямо 2005 г. Декларираният ДДС за възстановяване зависи от износа и извършените инвестиции. През отчетния период 78.0% от декларирания данъчен кредит е ефективно възстановен. Остатъкът на невъзстановения данъчен кредит, след изтичане на периода е намалял с 3% от началото на годината и е достигнал 110.7 млн. лв.

Приходите от **акцизи** за 2006 г. са в размер на 2 498.0 млн. лв., или 96.7% от предвидените със ЗДБРБ за 2006 г. и заемат 21.4% относителен дял в общия размер на данъчните приходи. Промените в Закона за акцизите за 2006 г. са свързани с увеличение на акциза за горивата, цигарите с филтър и спиртните напитки. Същевременно, от 2006 г. лицата, които организират хазартни игри и производителите на хазартни игрални автомати, игрални маси и други съоръжения за хазартни игри в казино не се облагат по реда на Закона за акцизите, а по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Неизпълнението на акцизите спрямо разчета за годината с 84.2 млн. лв. се дължи на по-ниските постъпления на акцизи от сделки в страната с 100.2 млн. лв. Същевременно, от акцизи от внос (вкл. от български бандероли за вносни стоки) са постъпили с 16.0 млн.лв. повече. Причините за неизпълнението на приходите от акцизи при сделки в страната са следните:

- ◆ В началото на 2006 г. в търговската мрежа се продаваха, основно, цигари със стари бандероли, тъй като в края на 2005 г. нарасна значително производството на цигари и спиртни напитки - поради предстоящото тогава увеличение от 01.01.2006 г. на акцизните ставки на този вид стоки.
- ◆ Направени бяха промени в акцизното законодателство - организаторите на хазартни игри и производителите на хазартни игрални автомати, игрални маси и други съоръжения за хазартни игри в казино от 2006 г. не се облагат по реда и начините на

Закона за акцизите, а по ЗКПО. Тази нормативна промяна е предложена и реализирана след изготвянето на проекта на Закона за държавния бюджет за 2006г., в резултат на което не е отчетен ефектът от нейното въвеждане.

- ◆ Направени в края на м.декември 2005 г. извънредни вноски за акциз, дължими през месец януари 2006 г.

Приходите от акцизи за периода са формирани от следните основни стокови групи: горива (55.4%), тютюневи изделия (36.9%) и други акцизни стоки – пиво, спиртни напитки, кафе, пътнически автомобили и др. (7.7%).

Акцизите от внос на горива към 31.12.2006 г. са в размер на 409.5 млн. лв., при 373.5 млн. лв. за 2005 г. Ръстът се дължи на нарасналия внос на газьол и автомобилни бензини. Увеличението на вноса на горива до голяма степен е свързано с променената пазарна конюнктура - „Нафтекс-Петрол” ЕООД, ОМВ-България и др. фирми през 2006 г. не купуват горива от „Лукойл Нефтохим- Бургас” АД, а доставят нужните им количества горива от внос.

Променената пазарна конюнктура се проявява най-отчетливо в намаление на постъпленията от *акцизи от горива местно производство* за 2006 г. като са постъпили 1 224.6 млн. лв., от които 65.6 млн. лв. са по справка-декларация от предходната година. За 2005 г. постъпленията са 1 381.1 млн.лв., от които 164.0 млн.лв. са по справка-декларация от предходната година.

За 2006 г. приходите от акцизи от *тютюневи изделия местно производство* са 916.5 млн. лв., а отчетените за 2005 г. са 665.5 млн.лв. Основна причина за по-високите постъпления от тютюневи изделия местно производство е увеличението през 2006 г. на ставката на акциза, като беше увеличен адвалорният акциз (процент от продажната цена) и специфичният (лева на къс), или от 0.0125 лв. за 1 къс + 31.8% от продажната цена през 2005г., акцизът през 2006г. стана 0.015 лв. за 1 къс + 48% от продажната цена.

Тютюневите изделия от внос се реализират в търговски обекти, лицензирани за безмитна търговия. Размерът на постъпленията от *акцизи върху тютюневите изделия от внос* за 2006 г. са 126.3 млн. лв. Със Закона за акцизите и данъчните складове отпадна задължението собствениците на търговски обекти, лицензирани за безмитна търговия, ефективно да внасят дължимия акциз и след това да го възстановяват.

Постъпленията от *акциз от български бандероли за вносни стоки* са 34.4 млн. лв.

Приходите за 2006 г. от *други акцизни стоки* - пиво, спиртни напитки, алкохолосъдържащи суровини, кафе, пътнически автомобили са в размер на 147.8 млн. лв. от сделки в страната и 70.1 млн. лв. от внос, съответно 174.5 млн. лв. и 69.5 млн. лв. за 2005 г.

Възстановеният акциз за отчетния период е в размер на 443.8 млн. лв., основно в резултат на реализирани продажби на горива, тютюневи изделия и спиртни напитки в обекти за безмитна валутна търговия.

Постъпленията от **мита** са в размер на 454.9 млн. лв., или 127.2% спрямо планираните в ЗДБРБ за 2006 г., като заемат 3.9% относителен дял в общия размер на данъчните приходи. Паричният обем на вноса, който поражда мита, възлиза на 4 млрд. лв. за 2006 г. и в сравнение с предходната година е нараснал с 26.7%. В стоковата структура на приходите от мита, четири основни групи - автомобили, машини, ел. машини и меса, имат дял от около 38.2%, като се отчита средно повишение в постъпленията от 31.2% спрямо 2005 г.

✓ Преки данъци

Постъпленията в групата на **преките данъци** (вкл. и др. данъци по републиканския бюджет) за 2006 г. са в размер на 2 875.4 млн. лв. и представлява изпълнение от 125.7%

спрямо разчета за годината. Относителният дял на преките данъци в данъчните постъпления продължава да намалява като към края на 2006 г. е 24.7%, докато за 2005 г. той е бил 25.1%. За разлика от предходни години, основната част от преизпълнението спрямо годишните разчети на данъчните приходи се отчита в групата на преките данъци. Постъпленията от данъка върху дохода на физическите лица, корпоративния данък, данъка върху дивидентите и доходите и другите данъци по ЗКПО надвишават значително планираните приходи за годината.

Постъпленията от **корпоративен данък** са в размер на 1 206.4 млн. лв., което значително надвишава планираните в ЗДБРБ за 2006 г. постъпления от този данък (978.4 млн. лв.). Относителният дял на корпоративния данък в данъчните постъпления по републиканския бюджет е 10.4%. Преизпълнението на постъпленията от този данък се дължи на значителните постъпления през месеците март и април, главно в резултат на годишното приключване на финансовата 2005 г., и съответно по-високите авансови вноски през 2006 г. В голяма степен това е повлияно от проявилите се динамичен ефект от намаляването на данъчната ставка през 2005 г., което увеличи стимулите за инвестиции, насърчи икономическата активност, доведе до ръст в печалбите на компаниите и увеличаване на постъпленията от корпоративен данък в бюджета през настоящата година. Постъпленията от данъка на нефинансовите предприятия (вкл. организации с нестопанска цел) към 31.12.2006 г. са в размер на 1 053.7 млн. лв., като за предходната година са 802.7 млн. лв. За доброто изпълнение на тези приходи допринася и разширяването на данъчната база, което изтласква на „светло” бизнеса на голяма част от фирмите от т.н. „сива икономика”. Тези фактори са основните причини за отчетения висок ръст (48%) на облагаемата печалба, реализирана от нефинансовите институции за 2005 г. спрямо 2004 г. Постъпленията по годишни данъчни декларации през 2006 г. са с 92.4 млн. лв. повече от отчетените през 2005 г., а постъпленията от авансови вноски през годината са нараснали с 181.5 млн. лв. При финансовите институции постъпленията към края на годината са в размер на 137.3 млн. лв., което представлява изпълнение от 116.0% спрямо планираните в разчетите за годината. Анализът на данните показва, че всички банки отчетат ръст в печалбата си за 2005 г. спрямо предходната година (около 40%) в резултат на кредитната политика и разширяване на пазарните дялове на банковия сектор. Постъпленията от корпоративен данък от застрахователни компании за 2006 г. са 15.4 млн. лв., или преизпълнение на разчетите за годината с около 3.7 млн. лв. (31.9%).

Постъпленията от **данък върху доходите на физически лица** са в размер на 1 324.6 млн. лв., или 127.4% спрямо планираните със ЗДБРБ за 2006 г. и формират 11.4% относителен дял в общия размер на данъчните приходи. Спрямо 2005 г. постъпленията са нараснали с 6.1%, което се дължи на по-високия брой наети лица и по-големия размер на постъпилите данък по годишните данъчни декларации и авансовите вноски. Преизпълнение на приходите по ЗОДФЛ за 2006 г. е с 284,6 млн. лв. над годишния разчет. Основното преизпълнение е при данъка върху доходите от трудови правоотношения – с 252,8 млн. лв., както и с 26,9 млн. лв. повече при извънтрудовите правоотношения.

Приходите от ДДФЛ по трудови правоотношения за 2006 г. са 1 млрд. лв., или преизпълнение с 33.8% над годишния разчет (постъпленията за 2005 г. са били 964.2 млн. лв.). Преизпълнението на разчетите се дължи на редица фактори:

◆ Равнището на безработицата намаля от 11,67 в началото на годината до 9.12 през декември 2006 г. Средномесечното равнище на безработица през 2006 г. е 9.61%, което е намаление с 1.85 пункта спрямо 2005 г. Ръстът на наетите лица е в резултат както на икономическия ръст, така и от предприетите законови мерки, като намаляване на осигурителните вноски с 6 процентни пункта, регистрацията на трудовите договори, мерките в данъчната политика при облагане доходите на физическите лица и корпоративните доходи. Това също е фактор, определящ по-високия размер на постъпленията от данъците върху доходите на физическите лица спрямо прогнозите.

◆ При изготвяне на бюджетната прогноза за приходите по ЗОДФЛ за 2006 г. бяха прогнозирани загуби от данъчните облекчения за деца в размер на 78,9 млн.лв., а предварителните оценки са тези загуби да бъдат около 41 млн. лв. Декларираният данък за възстановяване към 31.12.2006 г. (вкл. и салдото към 01.01.2006 г.) е в размер на 74,4 млн.лв. при 72,9 млн.лв. към 30.11.2006 г. Ефективно възстановеният и прихванат данък е 59.7 млн. лв. Заетите по трудови правоотношения подаваха декларации за ползване данъчните облекчения за деца до края на годината, както и за ползване на данъчните облекчения за направени дарения. Това е една от причините приходите от данъка по трудови правоотношения да надхвърлят прогнозираните, при които са разчетени по-големи суми за възстановен данък за периода във връзка със семейното облагане и облекченията за деца, отколкото са ефективно възстановените или прихванати.

◆ Постъпленията от минали години и по данъчно ревизионни актове са в размер на 26.6 млн. лв.

◆ Изплащането на 4 процентно увеличение на заплатите на учителите (около 40 млн. лв. общ размер на изплащаните суми) от началото на годината, което не е заложено при прогнозиране на приходите поради вземане на решение за тях след изготвяне на разчетите за приходите за 2006 г.

Постъпленията от данъка по *извънтрудови правоотношения* (свободни професии, граждански договори и др.) и окончателен данък по чл. 40 от ЗОДФЛ за 2006 г. са 274,3 млн. лв. при 234.3 млн.лв. за 2005 г. Отчетените приходи са с 26,9 млн. лв. повече от прогнозата за годината, а само за декември са постъпили 4 млн. лв. повече. Отчита се ръст на броя подадените данъчни декларации, а също така и ръст на регистрираните еднолични търговци през 2005 г. спрямо 2004 г., което оказва влияние върху приходите по годишни данъчни декларации за 2005 г., като през 2006 г. са постъпили 20.3 млн. лв. повече спрямо 2005 г. Освен приходите от данъка по годишни данъчни декларации, по-високи са и вноските от авансовия данък за свободни професии, граждански договори и др., които са с 12.6 млн. лв. повече спрямо 2005 г.

Приходите от *патентен данък* за 2006 г. са в размер на 49.9 млн. лв., при 49.8 млн. лв. за 2005 г.,

Постъпленията от **данък върху дивидента и ликвидационните дялове и доходите** за 2006 г. са в размер на 127.7 млн. лв. или 75.6% над разчета за годината. Значителното преизпълнение на планираните постъпления от този данък се дължи на по-високите от планираните постъпления от фирми-големи данъкоплатци и представлява данък върху възнаграждения за технически услуги. В приходите от този данък, преобладават тези от данъка върху доходите и дивидентите на чуждестранни лица, които са в размер на 90.7 млн. лв. и формират относителен дял от 71.0%.

Постъпленията от **други данъци по републиканския бюджет** за отчетния период са в размер на 216.7 млн. лв., или 110.8% спрямо разчета за годината. Основната част от приходите са формирани от данък върху социалните разходи, окончателен данък върху залози за хазартни игри, данък върху приходите на бюджетните предприятия, данък върху разходите за леки автомобили и данък върху представителните разходи и окончателния данък върху залози за хазартни игри.

• Неданъчни приходи

Неданъчните постъпления по републиканския бюджет към 31.12.2006 г. са в размер на 1 793.9 млн. лв., или изпълнение 116.0% спрямо разчета за годината. Спрямо отчетените през 2005 г. обаче се отбелязва намаление от 104 млн. лв., което се дължи на отчетените през първото полугодие на 2005 г. значими по размер еднократни приходи (около 200 млн. лв.) по бюджетите на министерствата и ведомствата от лицензии за извършване на далекосъобщителна дейност и от продажба на имущество. Изпълнението на неданъчните приходи по бюджетите на министерствата и ведомствата превишава разчетите за годината.

Добро е и изпълнението на приходите и доходите от собственост и другите неданъчни приходи по централния бюджет.

- **Помощи**

През 2006 г. по републиканския бюджет постъпиха 75.4 млн. лв. **помощи**. По-значима е постъпилата през месец юли по централния бюджет финансова помощ в размер на 39.8 млн. лв. от Фонда за солидарност на Европейския съюз, която компенсира предоставени средства за преодоляване на последствията от наводненията от лятото на 2005 г.

- **Разходи по републиканския бюджет**

Разходите по републиканския бюджет (вкл. трансферите за други бюджети) за 2006 г. са в размер на 11 708.5 млн. лв., или 98.4% от предвидените в ЗДБРБ за 2006 г. Финансирането на разходите се осъществяваше при спазване на предвидените със ЗДБРБ за 2006 г. общи ограничители, в рамките на които се съблюдава приоритетността и периодичността на разходите..

Основните параметри на текущото изпълнение по двете основни разходни групи – нелихвени и лихвени разходи са, както следва:

- **Нелихвени разходи**

Нелихвените разходи по републиканския бюджет (без трансферите за др. бюджети), извършени за 2006 г. са в размер 6 361.0 млн. лв., което представлява 91.2% от предвидените в ЗДБРБ за 2006 г. средства. Следва да се има в предвид, че по пътя на изпълнението целевите разходи по централния бюджет за общините се предоставят като целеви трансфери, което обуславя по-ниското изпълнение на текущите нелихвени разходи по републиканския бюджет спрямо разчетите по ЗДБРБ за 2006 г. Съпоставено с данните за 2005 г. нелихвените разходи са с 2.9% (181.3 млн. лв.) по-високи, като текущите нелихвени разходи остават на нивата от предходната година, а отчетените капиталови разходи нарастват с 16.9% или 178.2 млн. лв. През 2006 г. бе променената система на финансиране на здравните заведения - те се финансират от единен източник (НЗОК), докато през 2005 г. се финансираха частично и от Министерството на здравеопазването. Поради тази причина разходите за субсидии през 2006 г. са значително по-ниски от същите за 2005 г. Изразходваните средства за субсидии (за системата на здравеопазването, за нефинансови предприятия /вкл. за тютюнопроизводителите/ и за организации с нестопанска цел) през 2006 г. са в размер на 524.6 млн. лв., при 692.2 млн. лв. за 2005 г.

От структурна гледна точка с най-висок относителен дял в нелихвените разходи (34.1%) са разходите за заплати, осигурителни вноски и др. възнаграждения за персонала, които са в общ размер на 2 172.0 млн. лв., или 97.8% от планирания размер за годината. След тях са разходите за текуща издръжка, които заемат 27.5% относителен дял в нелихвените разходи и са в размер на 1 752.3 млн. лв. (85.2% от разчета за годината). Това са основно разходи за горива, енергия, външни услуги, текущ ремонт, медикаменти, консумативи и др. извършени от първостепенните разпоредители с бюджетни кредити, които попадат в обхвата на републиканския бюджет. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 679.0 млн. лв., или 75.4% от предвидените в ЗДБРБ за 2006 г. и са основно разходи по бюджета на МТСП за обезщетения по Закона за интеграция на хората с увреждания, Закона за семейните помощи за деца, Закона за социално подпомагане и др. Следва да се отбележи, че част от планираните социални разходи по линия на програмите за осигуряване на заетост се отчитат като субсидии по пътя на бюджетното изпълнение, тъй като средствата се получават от реалния сектор, а друга част се предоставя като трансфер по бюджетите на общините, което обуславя и по-ниския процент на усвоените средства спрямо планираните за годината.

Средствата, изразходвани за капиталови разходи, прираст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция са в размер на 1 233.2 млн. лв., или 87.2% спрямо

разчета за годината. Следва да се има предвид, че в позицията капиталови разходи по разчета за 2006 г. е включен и резерва за неотложни и непредвидени разходи в размер на 168.5 млн. лв., от който в процеса на изпълнение на бюджета са предоставени 94.3 млн. лв. като целеви трансфер на общините, което обуславя по-ниското изпълнение спрямо разчета за 2006 г.

- **Разходи за лихви**

Лихвените плащания по републиканския бюджет за 2006 г. са в размер на 630.8 млн. лв., или 95.6% от предвидените в разчета за годината. В сравнение с данните за 2005 г., разходите за лихви са по-малко с 48.2 млн. лв., или с 7.1%. Лихвите по външни заеми са в размер на 445.8 млн. лв., а тези по вътрешни заеми – 185.0 млн. лв.

➤ Нетният размер на **трансферите по републиканския бюджет** за 2006 г. е 4 716.8 млн. лв., или 110.5% спрямо одобрените за годината, главно поради предоставяне на планирани целеви средства като трансфери за общините, в т. ч.:

✓ Бюджетните взаимоотношения с общините включват нето предоставени трансфери в размер на 2 064.4 млн. лв., от които държавен трансфер на преотстъпения данък по Закона за облагане доходите на физическите лица в размер на 842.2 млн. лв., субсидии от централния бюджет в размер на 1 128.5 млн. лв., нетни трансфери от други бюджети в размер на 93.9 млн. лв. и възстановени субсидии от предходни години в централния бюджет – 0,2 млн. лв. Нето предоставените средства на общините превишават годишните разчети по ЗДБРБ за 2006 г. с 40.1%. Над разчетите по ЗДБРБ за 2006 г. на общините са предоставени други целеви трансфери от централния бюджет в размер на 238.2 млн. лв., трансфери от др. бюджети в размер на 93.9 млн. лв. (основно по програмите за временна заетост от МТСП) и предоставените 138 млн. лв. в края на годината от компенсираното преизпълнение на преотстъпените държавни данъци по ЗОДФЛ в изпълнение на ЗДБРБ за 2006 г. и др.

✓ На социално-осигурителните фондове – 1 720.3 млн. лв., което представлява 89.9% от годишния разчет.

✓ На съдебната власт – 250.2 млн. лв., или 110.9% спрямо годишния разчет, което е с 51.6 млн. лв. (26.0%) повече в сравнение с 2005 г.

➤ **Излишъкът по републиканския бюджет** за 2006 г. е в размер на 1 812.9 млн. лв.

➤ **Финансиране на дефицита чрез операции по дълга**

По показателя **погашения по външни заеми по централния бюджет (позиция във външното финансиране)** за 2006 г. са изплатени общо 681.3 млн. лв., включително операциите по предварително изплащане на дълг. Операциите по предсрочно погасяване на дълг през годината са следните: през януари бяха изплатени 367.6 млн. лв. от дълга към Световна банка, през септември бе изплатен дълга към правителството на Испания в размер на 10.1 млн. лв. и през ноември - дълга към Американската корпорация за стокови кредити в размер на 11.1 млн. лв. През месец декември не са извършвани погашения по външни заеми, а също така не са използвани и средства от предвидените за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

По държавните инвестиционни заеми за отчетния период са усвоени 221.4 млн. лв. /141.6 млн. лв. по ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства и 79.8 млн.лв. по ДИЗ с краен бенефициент търговско дружество/ и са изплатени 100.2 млн. лв. погашения /51.3 млн. лв. по бюджетите на министерствата и 48.9 млн.лв. по ДИЗ с краен бенефициент търговско дружество/.

Операции с държавни ценни книжа по централния бюджет (позиция във вътрешното финансиране): общо за годината е отчетено положително нетно финансиране в размер на 118.8 млн. лв. Емитирани са ДЦК с номинална стойност 517.7 млн. лв., в т.ч. 452.7 млн. лв. съкровищни облигации и 65 млн. лв. съкровищни бонове. Сумата на извършените погашения по ДЦК за периода от началото на годината е 381.9 млн. лв. През декември са емитирани съкровищни облигации с номинална стойност 20.0 млн. лв. и са отчетени погашения по ДЦК в размер на 21.3 млн. лв.

В съответствие с договорените погасителни схеми, през месец декември 2006 г. са извършени обратни покупки на специални права на тираж по дълга на МФ към БНБ /МВФ/ в размер на 29.3 млн. лв. Общата сума на извършените погашения по този дълг през 2006 г. възлиза на 545.4 млн. лв., от които 296.2 млн. лв. са предварително изплащане на дълг към МВФ през месец февруари.

III. Бюджет на съдебната власт

По бюджета на съдебната власт за 2006 г. са постъпили **приходи** общо в размер на 68.2 млн. лв. и превишават планираните в разчета за годината с 48 млн. лв. Постъпленията са формирани основно от съдебни такси (52.8 млн. лв.).

Разходите по бюджета на съдебната власт са 303.1 млн. лв., или 110.8% спрямо планираните за 2006 г.

IV. Социалноосигурителни фондове

Общият размер на постъпленията по бюджетите на социалноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) за 2006 г. е 4 377.5 млн. лв., или изпълнение на разчетите за годината с 5.1%. Добро е изпълнението на приходната страна на бюджета на НОИ – общият размер на постъпленията за годината е 3 248.6 млн. лв. или 106.6% спрямо разчетите за 2006 г. Приходите от социално и здравноосигурителни вноски (4 312.1 млн. лв.) представляват 98.5% от общия размер на постъпленията по бюджетите на социално и здравно-осигурителните фондове, в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 3 276.9 млн. лв., а от здравноосигурителни вноски – 1 035.2 млн. лв.

Планираните в разчета за 2006 г. **разходи** на социалното осигуряване са в размер на 6 318,7 млн. лв. За 2006 г. са изразходвани 6 331.0 млн. лв., което представлява 100.2% спрямо разчета за годината, в т. ч. пенсии, помощи, обезщетения и здравноосигурителни вноски за пенсионери, безработни и др. в размер на 4 867.2 млн. лв., а здравноосигурителните плащания - в размер 1 185.4 млн. лв.

V. Общини

Постъпилите **приходи** по бюджетите на общините за 2006 г. са в размер на 1 226.6 млн. лв., което надвишава годишния разчет към ЗДБРБ за 2006 г. с 49.8%. Преобладаващ дял (69.2%) заемат неданъчните приходи, които основно представляват приходи от общински такси и от продажби на общинско имущество.

Извършените **разходи** по местните бюджети са в размер на 3 271.7 млн. лв., или 137.6% спрямо разчетите за 2006 г. По-високият размер на разходите на общините спрямо разчетите по ЗДБРБ за 2006 г. се дължи основно на по-високите собствени приходи по общинските бюджети и на предоставените по-високи от разчетите трансфери за общините от републиканския бюджет.